СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК LVII. Ч. 290. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 14-го ГРУДНЯ 1949. No. 290. JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, DECEMBER 14, 1949. VOL. LVII.

ТРИ ЦЕНТИ в Злуч. Держ. Америки ПЯТЬ ЦЕНТІВ Закордоном Тел. „Свободи": BErgen 4-0807 4-0237 — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 THREE CENTS in the U. S. of America FIVE CENTS Elsewhere

РОЗТРАТНІСТЬ ЗАВЕДЕ В НЕВОЛЮ — ГУВЕР

Вашингтон, 12 грудня. — Колишній президент З.Д.А., Герберт Гувер, у промові на конференції в справі реорганізації уряду візвав населення заперестати розтрачувати свою спадщину, якщо воно хоче зберегти демократію й свободу, та віднести перемогу у холодній війні. Промова Гувера була передана по радіо для цілої території З.Д.А. У ній колишній президент доряджував перевести реформу уряду і так заощадити два біліони долярів річно. Реорганізація повинна бути переведена в восьми ділянках, які він назвав поодиноко, а саме: цивільна служба — тобто добір персоналу; бюджет і ведення рахунків; поштовий департамент; обєднання федеральної шпитальної служби; обєднання служби для консервування води; обєднання обслуги в земельнім господарстві; обєднання транспортової обслуги; допомога в праці президента.

Гувер пригадав, що в біжучому році федеральний бюджет виказує пять біліонів дефіциту і він побоюється, що наступного року дефіцит ще зросте. Досі переведено тільки 20 відсотків доручень його комісії для реорганізації уряду. Тепер треба перевести дальшу частину пляну. Змагання до ощадности повинно перемінитися у безпартійний хрестоносний похід усіх громадян.

ПІДВИШКА ДЛЯ РАНЕНИХ ВЕТЕРАНІВ.

Вашингтон. — Адміністрація Ветеранів оприлюднює, що виплати для ранених у війні ветеранів підвищені на загальну суму двох мільйонів долярів на підставі закону, схваленого попереднім конгресом. Висилання чеків з підвишкою почнеться 1 січня 1950 р. Найвищу підвишку дістануть ветерани, які стали неспосібними до праці підчас своєї воєнної служби. Підвишка виносить пересічно 8.7 відсотків і в грошах вона дає від $15 до $150 місячно. 58,000 вдів по померших вояках дістануть місячне відшкодування за своїх чоловіків.

ПРОКУРАТОР ПОКІНЧИВ ДОКАЗИ ПРОТИ ГІССА.

Ню Йорк. — У процесі проти Алджера Гісса за кривоприсягу при відпеканні комунізму прокуратор покінчив докази з переслухання свідків і передав підсудного адвокатам оборони. Три колишніх урядовців посвідчили, що Гісс мав знамениту репутацію тоді, коли був урядовцем у департаменті стейту. Вони свідчили, що Гісс був звісний зі своєї „льояльности, безкорисности й правдомовности". Один зі свідків, Стенлі К. Горнбек, признав, що колишній амбасадор до Франції, Вилієм С. Булліт, назвав раз Гісса „попутчиком", одначе свідок не повідомив про це вищих урядовців департаменту стейту. Свідок ніколи не чув, наче б Гісс був комуністом. — Заки оборона приступила до переслухання своїх свідків, за жадала від суду заяви, що Гісс не винуватий. Суд відмовив такому домаганні й приступив до дальшої розправи, яка затягнеться до Різдва.

ЩЕ ОДИН ЛІТАК УПАВ У РІКУ ПОТОМАК.

Вашингтон. — Літак марки DC-3, який пробував осісти на Національнім Летунськім Майдані серед мряки, упав у ріку Потомак, одначе затонився тільки частинно. З подорожних врятувалися 19, а згинули 4. Серед погиблих є теж пілот і його товариш, які не могли видістатися з-під води. Літак віз багато вояків на різдвяну відпустку домів у столицю. Подібна катастрофа сколилася в листопаді, коли то згинуло 50 осіб у літаку, який упав в Потомак. Теперішній літак летів до Вашингтону з Мемфіс, у стейті Тенесі через Грінсборо, Н. К. і Норфолк, Ва.

ФЕДЕРАЛЬНИЙ ЗАКОН В СПРАВІ ЧИНШІВ ПІДТРИМАНИЙ В ВЕРХОВНІМ СУДІ.

Вашингтон. —Правність федерального закону, який забороняє підвищувати мешканеві чинші, підтримав Верховний Суд Злучених Держав всіми голосами. Теперішній закон в справі контролі комірного був ухвалений 1 квітня б. р. Він вигасає 30 червня наступного року. Під контролею федерального уряду остає яких 14,000,000 мешкань. Апеляцію проти правности нового закону внесено проти присуду окружного суду в Шікаґо.

СУД НЕ ПРИЗНАЄ ПІДСЛУХАННЯ ТЕЛЕФОНІЧНИХ РОЗМОВ ЗА ДОКАЗ.

Ню Йорк. — У поступуванні для поставлення Валентина Губічева, совєтського інженера під суд, як запідозреного в шпигунстві проти Америки на спілку з панною Джудит Коплон, суддя Сильвестер Райен вирішив, що прокуратор мусить доказати вину іншими засобами, а не свідоцтвом федерального агента з підслуханих телефонічних розмов. Суддя вирішив, що підслухання розмов телефонічними дротами є незаконне й тому не можна такого свідоцтва вважати за доказ. Агент Бюра Федеральних Інвестиґацій, Реймонд П. Гверті, признався до підслухування в передпроцесовім переслуханні в суді.

ДВА БІЛІОНИ ДОПОМОГИ З ПРИЛЮДНИХ ФОНДІВ.

Вашингтон. — Діючий адміністратор Федеральної Забезпеки, Джан Л. Торстон, виявив, що понад 5,000,000 осіб в Америці дістає прилюдну допомогу коштом двох біліонів долярів річно. З цієї суми половину дає федеральний скарб, а другу половину стейтові та міські каси. Така допомога приходить окремо від старечої пенсії, яку виплачується не з ласки, а як забезпечення, на яке робітникам відтягається як премію з їхньої платні.

МИРОВА ФУНДАЦІЯ КАРНЕГІ БУДУЄ ДІМ КОЛО ПАЛАТИ О.Д.

Ню Йорк. — Мирова Фундація Андрія Карнегі опрацювала пляни будови дому на 12 поверхів в сусідстві палати Обєднаних Держав. Будинок стане при Першій Евеню між 46 і 47 вулицями.

„УВАГА — ГОВОРИТЬ НЮ ЙОРК"

ІНАВГУРАЦІЯ „ГОЛОСУ АМЕРИКИ" В УКРАЇНСЬКІЙ МОВІ

Ню Йорк, 12 грудня. „Увага — говорить Ню Йорк! Сьогодня, дванацятого грудня, Голос Сполучених Штатів Америки починає українське радіомовлення. Сердечно вітаємо наших нових радіо-слухачів — українців на всіх просторах, куди досягне наш голос, і сподіваємося послужити Українському Народові правдивими відомостями про те, що діється в світі. Українська програма буде подавати щодня в цей час останні вісті, хроніку міжнародних подій, огляди американської преси, а також коментарі і розмови. Голос Америки зараз передасть короткий огляд останніх вістей". — це перші слова в українській мові, що ними започатковано передавати „Голос Америки" в Україну від год. 1:30 до 2:00 після полудня (нюйорського часу, що відповідає год. 9:30-10:00 московського часу в Україні) в понеділок 12-го грудня, та який тепер надаватиметься кожного дня. Українська програма передається із Ню Йорку на коротких хвилях довжиною 13, 16, 19, 25, 31, 41 і 49 метрів, і в той сам час транслюється на середній хвилі довжиною 251 метр.

В інавгураційній програмі українського „Голосу Америки", крім коротких останніх вістей з усього світу, передано короткий коментар до перших виборів до Верховної Ради СССР згідно з новою конституцією, які відбулися 12-го грудня 1937 р. Власне, тоді, як ці вибори відбувалися, дійсний автор „сталінської конституції", Бухарін, сидів у тюрмі, чекаючи суду і кари. В дальшому подано ще коментар до установчого з'їзду Міжнародної Конференції Вільних Профспілок в Лондоні, зі заявою представника Конгресу Американських Профспілок. Радіомовлення закінчено: „Ви слухали українську радіо-передачу Голосу Америки з Ню Йорку. Слухайте наші передачі щодня... Слухайте правдиву інформацію вільного радіо! Слухайте Голосу Америки!"

СЕНАТОР ДОРАДЖУЄ ЗВИЧАЙНІ ПОЗИЧКИ НА МІСЦЕ ПЛЯНУ МАРШАЛА

Вашингтон. — Сенатор Гомер Фергусон з Мишиґен вийшов з думкою, щоб уряд приступив до ліквідації Пляну Маршала і замість урядових позичок помагав закордонним державам приватними американськими позичками. Фергусон є членом комісії приділів. Він недавно повернувся з подорожі довкола світу для студій економічних відносин. На думку Фергусона Америка поширює соціялізм по світі тим, що дає позички лівим урядам різних країн, які самі завели соціялізм.

ВІДБУЛАСЯ ЕВРОПЕЙСЬКА КУЛЬТУРНА КОНФЕРЕНЦІЯ.

Люзанна, Швайцарія, 13-го грудня. — Вчора тут закінчилася триденна Европейська Культурна Конференція, в якій взяло участь 150 видатних европейських вчених і мислителів. Конференція була зв'язана з загальним федералістичним рухом. На її закінчення ухвалено ряд резолюцій, в одній з яких висловлено домагання створити все-европейський Інститут ядрової фізики.

ПРЕЗИДЕНТ БІЛОРУСЬКОЇ РАДИ НА ВІДВІДИНАХ В АМЕРИЦІ.

Кілька днів тому приїхав на короткі відвідини до Злучених Держав президент Ради Білоруської Народної Республіки, інж. Микола Абрамчик. Ціллю його відвідин є познайомитися з місцевою білоруською громадою та нав'язати відповідний контакт з іншими національними представництвами, що діють на цьому терені. Інж. Адамчик, що закінчив Українську Господарську Академію в Подєбрадах і поправно володіє українською мовою, перебрав провід Ради, яка в 1917 році проголосила незалежність Білоруської Народної Республіки, в 1943 році, після смерти Василя Захарка. В понеділок, 12-го грудня през. Абрамчик відвідав головну канцелярію УНСоюзу і редакцію „Свободи", поділившись з ними своїми враженнями і спостереженнями та інформаціями про справи, зв'язані зі змаганнями білоруського і українського народів.

СОВЄТИ ПІДПИСАЛИ КОНВЕНЦІЮ ЧЕРВОНОГО ХРЕСТА

Берн, Швайцарія, 13. грудня. — Представники Совєтського Союзу та підсовєтських України і Білорусі підписали вчора четверту цьогорічну конвенцію Міжнародного Червоного Хреста в справі піклування жертвами війни. Конвенція регулює опіку цивільними і військовими полоненими, хворими та інвалідами на чужій території під час війни. Інші країни підписали цю конвенцію вже кілька днів тому. Совєтська делеґація запізнилася, задержана в дорозі поганою погодою.

СКАЖЕНА СОВЄТСЬКА ЛАЙКА НА ГЕН. СМИТА.

Москва, 13. грудня. — Совєтська партійна „Правда" аж запінилась вчора від скаженої люті на колишнього американського амбасадора в Москві, ген. Волтера Бедел. Смита, за його тількищо опубліковані спомини „Моїх три роки в Москві". „Правда" називає цего заслуженого американського військовика і дипломата „наклепником", „підпалювачем війни", „брехуном", „скаженим генералом" і тим подібними епітетами зі совєтського лексикону.

УРЯД ДОКОРЯЄ БОЛГАРІЇ ЗА НАПАСТУВАННЯ АМЕРИКАНСЬКОГО ПОСЛА

Вашингтон, 12 грудня. — Підсекретар стейту, Джеймс Е. Веб, візвав до себе головного дипломатичного представника Болгарії Петра Вутова і перед ним висловив обурення американського уряду за негідну поведінку болгарської влади супроти американського посла в Софії, Доналда Гіта. Розмова тривала 15 мінут. У тому часі Веб домагався, щоб болгарський уряд прилюдно спростував вісті, розсівані в болгарській пресі про американського дипломата з різнородними закидами, головно про його відношення до Траїча Костова, якого тепер судять за „зраду" Болгарії. Веб згадав теж, що дипломатичні відносини між Болгарією й Америкою є виставлені на небезпеку.

Після розмови з Вутовом департамент стейту оприлюднив комунікат, в якому сказано, що напасти на Гіта не були відокремлені, а ведені систематично від довшого часу. У комунікаті пригадує американський уряд, що поведінка Болгарії супроти американського дипломата йде в розріз з міжнародним правом і тому вона мусить мати вплив на відношення між обома державами.

АМТОРҐ ЗАЛИШАЄ СВОЮ ТЕПЕРІШНЮ ДОМІВКУ

Ню Йорк. — Совєтська торговельна агенція, звісна під іменем Амторґ, залишає 9-поверховий дім, 120 Медисон Евеню, і переноситься з весною до малого будинку. Донедавна 700 осіб були затруднених в Амторґу. З них осталося тільки 25. Це знак, що бизнес між Росією й Америкою упав до незначних розмірів. Приватні вісті такі, що Амторґ міг був відновити контракт на теперішню домівку, одначе вважав за відповідне замінити її на меншу.

АРҐЕНТИНСЬКИЙ КОНҐРЕС УСУНУВ ПОСЛА З ОПОЗИЦІЇ

Буенос Айрес. — На спеціяльнім засіданні арґентинський конґрес ухвалив 95 голосами проти одного, усунути зпоміж себе опозиційного посла, Атілія Катанео, за його „непристойні" виступи проти президента Хуана Перона. Ґенеральна Робітнича Конфедерація наказала 15-мінутову перерву в праці по цілому краю для вияву своєї льояльности до президента. Посол Катанео, як пенсіонований полковник, ставав недавно перед воєнним судом за зневагу президента. Суд присудив зняти з нього рангу полковника. Йому теж заборонено носити військовий уніформ. Він належить до Радикальної партії, якої члени не явилися в конґресі підчас голосування проти нього. На підставі арґентинського закону прилюдна критика президента вважається за обиду для голови держави.

ДОМАГАЮТЬСЯ ПОШИРЕННЯ ДОПОМОГИ ДЛЯ ЗБІГЦІВ.

Лондон, 13 грудня. — Тут відбувся другий з черги конґрес Міжнародної Федерації Вільних Журналістів Центр. та Східної Европи, на якому висунено домагання додаткової допомоги і піклування всіми політичними втікачами з підсовєтських країн. Конґрес домагається, щоби майбутній Високий Комісаріят ОН для Втікачів мав консулярні повновласті для правної охорони втікачів з-під Совєтів.

АМЕРИКА ОСТЕРІГАЄ ІЗРАЇЛЯ І ЙОРДАН В СПРАВІ ЄРУСАЛИМУ

Лейк Соксес, 13 грудня. — Дипломатичні представники Злучених Держав в столицях Ізраїля і Йордану звернулися вчора неформально до урядів обох країн, остерігаючи їх перед будь-якою передчасною акцією в Єрусалимі та рекомендуючи їм підкоритися резолюції Ґенеральної Асамблеї Об'єднаних Націй, якою встановляється для цего міста міжнароднє управління під наглядом Протекторатної Ради ОН. Американські представники зокрема звернули увагу урядів Ізраїля і Йордану на комплікації, що могли б виникнути з їхнього знехтування рішення Об'єднаних Націй в їх дальшому відношенні з Ватиканом та арабськими країнами. При тій нагоді вони пригадали, що Ізраїль тільки в цьому році був прийнятий до ОН, тоді як йорданське подання ще дожидає на свої полагодження, бо досі проти нього використав своє право спротиву Совєтський Союз. В міжнародних колах здають собі справу, що за останньою ухвалою Ґенеральної Асамблеї є могутній вплив Ватикану і порушення цеї резолюції Ізраїлем або Йорданом могло б мати катастрофальне значення для самого порушника. Причиною американської осторо[illegible] були заяви ізраїльських і йорданських представників, що вони ніколи не погодяться на рішення Асамблеї в справі інтернаціоналізації, бо кожна з тих країн хотіла б сама управляти цим містом, що його християнський світ називає святим.

ГАЛАГАНОВІ НЕ ПОДОБАЛОСЬ РІШЕННЯ В СПРАВІ ІНДОНЕЗІЇ.

Лейк Соксес, 13 грудня. — Кремлівський представник підсовєтської України в Раді Безпеки, Андрій Галгаан, виступив вчора знову проти останнього договорення в Гаазі, на підставі якого Голландія погодилася до кінця цього року визнати повну суверенність Злучених Держав Індонезії. При цьому він заповів, що комуністичні „широкі демократичні кола", комуністичні партизани і комуністи в армії продовжуватимуть боротьбу проти цего рішення, яке він вважає „старою колоніяльною формою". У виступі Галагана добачується виразно совєтське намагання довести в Індонезії до „китаїзації" відносин та підкорити цю країну совєтській диктатурі.

ФРАНЦУЗЬКІ КОМУНІСТИ ЗАПЕРЕЧУЮТЬ НАЯВНІСТЬ „ТІТОЇЗМУ" В ЇХ РЯДАХ.

Париж, 13 грудня. — У звязку з новою чисткою серед французьких комуністів та поголосками про поширений „тітоїзм" у комуністичній партії Франції, секретар цеї партії, Жак Дуклос, вважав за відповідне виступити публично зі запереченням тих поголосок. Заяву Дуклоса важко погодити з недавною резолюцією центрального комітету партії, в якій закликається всіх комуністів до „партійної пильности" та остерігається перед „провокативними елементами та ворожими агентами, які вдерлися в партійні ряди".

ПОЧАЛАСЯ МІЖНАРОДНА ДОПОМОГА АРАБСЬКИМ ВТІКАЧАМ.

Каіро, Єгипет, 13 грудня. — Господарська місія Об'єднаних Націй на Близькому Сході започаткувала вчора заходи для практичної допомоги 652 тисячам арабських втікачів з Палестини, покликуючи до життя відповідну допомогову організацію. Фонди на ту ціль ухвалено з бюджету Об'єднаних Націй. Допомога вестиметься в той спосіб, що створюватиметься нові варстати праці для безробітних втікачів, даючи їм в той спосіб можливості заробітку і рівночасно розбудовуючи арабське господарство. Праці, на які Ґенеральна Асамблея ухвалила минулого тижня 54 мільйони долярів, вестимуться в Йордані, Ливані та на прилучених до Єгипту територіях Палестини, де перебуває головна маса втікачів.

ПРОКУРАТОР ДОМАГАЄТЬСЯ ШИБЕНИЦІ ДЛЯ КОСТОВА.

Софія, 13 грудня. — Велика комуністично-судова комедія проти бувших комуністичних вождів в Болгарії, Траїча Костова і його таваришів, тепер обвинувачених в змові з Тітом та „англо-американськими агентами" проти Москви, вже добігає до кінця. Після переслухання обвинувачених, які крім самого Костова, що заперечив свою вину, всі „признались", вчора вже промовляв прокуратор, домагаючись кари смерти для Костова та девятьох інших підсудних.

ЗАПОВІДАЮТЬ ФРАНЦУЗЬКО-НІМЕЦЬКИЙ ТОРГОВЕЛЬНИЙ ДОГОВІР.

Париж, 13 грудня.—З французького офіційного боку заповіли вже на найближчий час закінчення переговорів та підписання договору між Францією і Західною Німеччиною, на підставі якого будуть поширені рямці дотеперішніх торговельних стосунків між обома краями. Договір передбачує головно скасування цілого ряду торговельних обмежень.

ЮГОСЛАВІЯ ОБВИНУВАЧУЄ СОВЄТІВ ЗА ПОРУШЕННЯ ПАКТУ.

Берлін, 13 грудня. — Керівник югославської військової місії в Берліні, полк. Сібіновіч, зголосив вчора совєтському командантові в Німеччині гострий протест проти видалення югославської місії зі совєтської зони, називаючи це порушенням договірних зобов'язань. Югославія не визнала маріонеткової совєтської держави в Східній Німеччині.

МІЖНАРОДНА АГЕНЦІЯ ДОПОМОГИ ДІТЯМ ВИХАЛА З РУМУНІЇ.

Букарешт, 13 грудня. — Вчора виїхав з Румунії ввесь персонал міжнародної агенції допомоги дітям. Агенцію зліквідовано там на домагання комуністичного уряду, який запевняє, що він тепер сам може піклуватися дітьми.

SVOBODA
UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N.J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
Поодиноке число три центи.		Three cents a copy.	
На рік	$7.00	One year	$7.00
На пів року	$3.00	Six months	$3.75
На три місяці	$2.00	Three months	$2.00
В Джерзі Сіті і закордоном:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	$ 5.25	Six months	$ 5.25
На три місяці	$ 2.75	Three months	$ 2.75

Кожна зміна адреси коштує 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ЛУЇС ЗНОВ НА ОВИДІ!

Ледви чи є в Злучених Державах друга людина, що завдавала б урядові й країні так багато клопоту й так часто, як Джан Л. Луїс, голова юнії вуглекопів — Юнайтед Майн Воркерс. Важко знайти таке число американської газети, щоб у ній не писалось останніми місяцями щось про Луїса. Пишуть про нього більше як звичайно тепер, бо надіються, що з днем 1. січня 1950 року вийдуть на страйк 400,000 робітників, занятих при добуванні вугілля. Дивоглядне тут те, що самі власники копалень тепер „підтримують" Луїса в цьому страйку, надіючись тим зліквідувати його „диктатуру", яку вони добачують теж і в його останнім зарядженні, щоб працювати тільки три дні. Власники великих вугільних копалень поступають так тому, бо надіються інтервенції уряду.

З усіх боків заповідають, що вугільний страйк під сучасну пору та ще в такому зимовому місяці, як січень, був би не тільки прикрим для населення, але свого роду катастрофою для цілої господарки країни. Тому і надіються, що хоч президент Труман прямо ненавидить робітничий закон Тефта-Гартлі, але в цьому випадку буде змушений покористуватись його клявзулею про судову заборону (інджонкшен) і таким робом спинить страйк на протяг 80 днів. Власники копалень думають підкопати вплив Луїса ще й в такий спосіб, що готові стримати з днем 20. грудня свої виплати до майнерського „Фонду добродійности", але таким поступуванням вони поставили б Луїса тільки в більш клопотливе положення, бо потерпіли б на тім тільки майнери. Луїс виправдується, що він зарядив три дні праці й готов розпочати новий страйк тільки тому, що власники копалень відмовляються підвищити денну майнерську платню з 14.05 на 95 центів більше, ні теж платити до „фонду добродійности" від тони в додатку до теперішніх 20 центів ще 15.

Сьогодні ніхто певно не знає, що станеться 1. січня, але зате йде сильний натиск з боку власників великих копалень, щоб про те, що має статись, не рішав сам Луїс, як це було досі в подібних випадках.

Щоб Луїс не зарядив, одне є певне, що майнери його послухають, навіть, якби не годились з його поступуванням. Як це розуміти? Щоб відповісти на те питання витрачено вже сотні статтей, але загадки не розвязано. Не знайдено відповіди теж і в книжці про Луїса, яку написав Сол Алинскі, що то недавно появилась. Бо й цей прихильник Луїса змальовує його як „диктатора" і „тирана", що „зраджує" навіть своїх найбільших приятелів і т. п. Та щоб хто не говорив чи писав про Луїса, є фактом, що він має беззастережне довіря в майнерів. Коли так є, то на це мусіли скластись якісь важні причини. Правду кажуть ті, що велику популярність Луїса серед майнерів приписують не Луїсові, а вугільним баронам, що довго використовували працю майнерів і ніколи самі не почувались до обовязку разом з зисками подумати теж і про поліпшення майнерської долі. Такою поведінкою і впертістю вони самі помагали Луїсові стати „чемпіоном" майнерів. Коли вони могли по страйку підвищати заробітні платні, чи поліпшувати умовини праці, то чому вони самі не могли догадуватись, що це повинні б вони робити добровільно, з власної охоти і з власного розуму. Через те, як маємо тепер до діла з „диктатурою" Луїса, треба завжди памятати теж і на поведінку власників вугільних копалень.

Підсумки четвертої сесії Генеральної Асамблеї О. Н.

В суботу 10-го грудня закінчилася в Ню Йорку четверта з черги звичайна сесія Генеральної Асамблеї Об'єднаних Націй, що почалася тут 20-го вересня. В кінцевих промовах та коментарах стверджено, що хоча Асамблея не має ані законодавчої ані екзекутивної сили для нормалізації справ і стосунків між народами в світі, проте вона має великий і щораз більший вплив на світову публичну опінію, з якою у відповідній мірі мусить рахуватися кожний. На цій сесії, подібно як на попередніх та як в теперішньому міжнародному положенні взагалі, спостерігалося ту саму головну проблему, яка лягла в основу „холодної війни" в світі безпосереднью після закінчення „гарячої" світової війни: суперечності, впливи та антагонізми двох існуючих систем: західно - демократичної та совєтсько-тоталітарної. На сесії майже всі рішення винесено, якщо не одноголосно то величезною більшістю західних голосів проти постійно опозиційних п'ятьох совєтських голосів. На цій сесії Совєти вже втратили свій шостий, югославський голос з попередніх сесій.

Щоб могти видати загальну оцінку тількищо закінченої сесії Асамблеї, не від речі буде підсумувати коротко бодай деякі з важливіших справ, що на цій сесії були видвигнені та розглянені чи полагоджені.

В справі колишніх італійських колоній Асамблея більшістю голосів рішила признати повну суверенність Лібії в 1952 році та Сомаліям після десятьох років італійської адміністрації. Долю Еритреї вирішить Асамблея на черговій сесії в 1950 році.

Рішено в 1951 році, після ліквідації ІРО, створити Міжнародний Високий Комісаріят для втікачів, що постійно занімався б справами втікачів. Генеральний Секретаріят має приготовити відповідний проєкт та познайомити з ним всіх членів.

Доручено генеральному секретаріятові запросити до підпису міжнародної конвенції проти народовбивства країни, що не є членами О. Н., але які беруть „активну участь" в міжнародному житті, або належать до Міжнародної Палати Справедливости.

Ухвалено створити перманентний міжнародний - режим для Єрусалиму, під наглядом Протекторатної Ради ОН. Проти цего пляну виступили обидві заінтересовані безпосередньо в цьому місті країни: Ізраїль і Йордан.

Відкинено совєтську рекомендацію в справі скріплення міжнародного миру за посередництвом окремого договору про ненапад між великодержавами, натомість прийнято американсько-британську резолюцію, яка добачує замирення в точному респектуванні чартеру ОН та скріпленні міжнародної співпраці.

Рішено продовжити існування Балканської і Корейської комісій ОН, доручаючи їм дальші заходи для привернення і закріплення миру в цих районах. Ухвалено теж продовжити існування т. зв. Малої Асамблеї, передаючи їй справу зажалення китайського національного уряду проти совєтської загрози для миру на Далекому Сході.

Ухвалено рекомендацію для Ради Безпеки, щоби вона продовжувала студії можливостей обмеження звичайного озброєння та редукції збройних сил в світі. Асамблея ухвалила рівночасно резолюцію, закликаючи великодержави і Канаду до дальших розмов на тему міжнародної контролі атомової енергії.

Ухвалено 54 мільйони долярів на допомогу арабським втікачам з Палестини, створюючи для тої мети окрему агенцію.

Бюджет ОН на 1950-тий рік ухвалено у висоті майже 50 мільйонів долярів. Югославію вибрано на члена Ради Безпеки на чергову каденцію, проти сильного спротиву Совєтського Союзу.

Рішено передати Міжнародній Палаті Справедливости справу порушування людських прав в країнах совєтських сателітів, зокрема у зв'язку з релігійними переслідуваннями.

Ухвалено створити першу міжнародну жандармерію в силі 300 осіб, що була б до розпорядження ОН та її агенцій в праці на місцях.

Одноголосно прийнято ґлобальну програму технічної допомоги в розвитку відсталих територій, видвигнену як „четвертий пункт" в інавґураційній промові президента Трумана.

Це тільки деякі з розглянених Асамблеєю справ, що їх на порядку нарад було поверх 70. Але й вони дають бодай дуже загальне уявлення про ті проблеми міжнародного порядку, якими доводиться Генеральній Асамблеї займатися. Всі ці справи безпосередньо відносяться та мають на меті створити передумови для привернення, вдержання та скріплення світового миру, що є головною ціллю тої міжнародної організації. Не маючи на це необхідних практичних спроможностей ані екзекутивної сили, Генеральна Асамблея намагається досягнути це розбудовою міжнародної співпраці та відповідним впливом на міжнародну опінію. Ця її праця не залишається без наслідків. Вправді, сьогодні ця організація є ще слаба і має обмежені можливості. Але її моральна сила та значення в світі без сумніву з кожним роком збільшуються, доказом чого може бути теж остання сесія. Це дає надію, що при дальших збірних зусиллях волелюбних народів Об'єднані Нації справді можуть перемінитися у важливий, якщо не рішальний інструмент миру і справедливости в світі.

На закінчення не від речі буде згадати ще бодай кількома словами про це, що нас найбільше інтересує: становище України та відношення до неї в ОН. На останній сесії, як і на всіх попередніх, представники т. зв. Радянської України були тільки мізерним відгомоном кремлівського черевомовця, повторюючи скрупулятно все, що їм подиктовано з Москви. З того вповні здавали собі справу вільні представники в цій організації, що виявилося, м. іншим, у вислові британського представника про Мануїльського, як „міністра без міністерства". З другого боку, вістки у світовій пресі в тому самому часі про український визвольний рух пригадували і переконували, що Україна справді заслуговує на місце в Об'єднаних Націй, але що це місце досі ще не зайняте справжнім представником України, що міг би репрезентувати український нарід та говорити в його імені.

Улас Самчук.

Рідна мова, рідна немова і заборонений овоч

Коли ми, тобто люди зі заходу України, або тодішньої еміґрації, продерлися через всі перешкоди до Києва, під час його окупації німцями, нас вражало і досить немило, що на вулицях Києва, як-не-як столиці країни і ніби держави, ми майже не чули нашої рідної мови. По-українськи майже ніде не говорено, а коли ми були тими, що в трамваї чи десь інде виразно і голосно говорили по українськи, на нас зверталися здивовані очі, ніби питаючи, що ми собі думаємо.

З приводу цього відбувалося між нами немало дискусій, суперечок і розмов взагалі; ми шукали причин такого стану речі і намагалися поважно та солідно витворити собі справжній погляд на подібний стан цієї справи. Ми там могли бачити українські вивіски, українські надписи вулиць, українські бланкети і формулярі урядових паперів, навіть українські школи, газети і радіо, але поза тим, скрізь і завжди, як в життю публичному так і приватному, ми чули лише і лише мову російську.

І нас це дивувало. І нас це навіть виводило з рівноваги. Навіть автор цих рядків, що намагався бути максимально зрозумілим, помістив у тодішній київській газеті „Українське Слово" статтю „Народ чи чернь", у якій хотів своїм землякам довести, що рідна мова, це ніякий забобон, а ознака чіткости, якости і свідомости людської одиниці, що е приналежною до даної нації. Всі ж, що такого не розуміють, творять не народ, а чернь, якусь масу, щось невиразне, щось позбавлене справжнього виразу свідомого і зрілого народу.

За ту статтю, що звернула на себе велику увагу публики, дісталося авторові досить, як подяки так і навпаки, погроз, лайок і ворожости. І то не лише від тих, яких ця справа могла дійсно так чи так немило заторкнути, але і від людей, що в засаді автора розуміли, що з ним погоджувались, але які вважали, що цю стару, болючу справу рідної нашої мови, не можна так рішати знічев'я, з плеча, а треба до неї приглянутись, збагнути її і усвідомити.

Я тоді довідався, що вживання рідної мови в прямому розумінні того слова, в Україні було завжди, за винятком короткого часу т. зв. українізації, заборонено. Заборонено не дикретами, не приказом, а заборонено по суті: тобто, що хто тією мовою користався, особливо дома, особливо в житті приватному, кожний такий, рано чи пізніше, був підтягнений під рубрику так званого буржуазного українського націоналізму і він скорше чи пізніше був ліквідований. Офіційне вживання тієї мови значило лише маскування цих перфідних намірів.

І особливо це стосувалось до дітей, що говорили по-українськи, за що їх батьки стягали на себе обовязково кару пануючого режиму. Коли я одного відомого українського мистця-маляра, що є безсумнівним патріотом, запитав, яким чином він зберігся і ні разу не був арештований, він мені сказав просто: ми з дружиною ніколи і ніде не говоримо по-українськи, а інших злочинів ніхто, навіть енкаведе, не могло за нами знайти. Коли я питав батьків, безсумнівних патріотів, чому їх діти не говорять по-українськи, вони мені так само відповіли: коли б наші діти говорили на вулиці по-українськи, нас би тут вже не було.

Отже всі там знали прекрасно, що в Україні існує рідна мова, але існує також і немова. Тобто існує щось таке, що ніби є і його нема, щось що „дозволено", але одночасно під карою небуття, заборонено. І всі це, повторюю, добре і без зайвих слів знали і всі відповідно до того застосовувались. І коли прийшли німці та коли наші люди ще не знали, який саме під цим оглядом курс вони візьмуть на Україні, Київ спонтанно заговорив по-українськи. Але як тільки за пару тижнів всі вичули, що і німцям більше імпонує „рідна немова", Київ негайно змінив тон і заговорив на немові. А коли почало хилитись до упадку, коли всім стало відомо, що німцям кінець, а вернеться знов „рідний Хрущов" з „рідними" Коротченками, в оточенні Тичин і Бажанів, у Києві вже не знайшлося людини, від якої ви почули б українське слово. Навіть мій найближчий приятель, що говорив зо мною виключно по-українськи і був безсумнівним українським свідомим мистцем, навіть він у моїй присутності заговорив по русски. А чому? Бо він рішив був залишитись там... І він залишивсь... І його не стало...

Можна собі уявити, що діялось з нашою мовою, як після німців прийшли назад всі ті „рідні", всі ті „українські уряди", „українські академії наук" і все аще з ними. Тоді ніде і ніхто, за винятком виразно офіційного і виразно дозволеного, не заговорив на рідній мові, а все то втікло в немову. І ми нераз чули в радіо, як то спікер говорить до мікрофону і як він інколи, при певних нагодах, звертається тут же, як приватна особа. Там на мові, там на немові. Там він українець, тут він „свій", тутешній, а в дійсності русский...

Але чому все таки Київ, та й ціла велика, вимучена, збатюжена Україна, знає й шанує свою рідну мову. Чому на тій мові щось пишуть, чому вона все таки жива, чому її не цураються і не виженуть зі своєї душі? Відповідь на це трагічне питання ясна: Україна свою рідну мову знає, любить, шанує і зберігає її, як заборонену святиню, і тягнеться до неї, як до забороненого овочу. Кожний добре знає, навіть той, що вже тією мовою не говорить, що ця його святиня йому заборонена, що вона йому тим більше дорога, що він мусить її знати, носити потай у своїх святая-святих, хоронити її й збірігати її для наступних поколінь. Тому саме у Києві ті люди, що їм це треба знати, дуже добре, куди краще ніж ми на заході чи на еміґрації, знали і знають вагу і ціну мови. Вони знають її досконало. Вони бережуть її культуру і чистоту. Вони борються за її право як тільки можуть і тому там високо цінують, наприклад, рідну книжку, там високо цінують тих, що ті речі творять, там нема отих, що „не мають часу читати", бо вони дуже добре собі усвідомлюють, що рідна мова, це те перше і те останнє, що народ живий і свідомий — мав і має. Не стане мови — не стане народу. Не стане книги, не стане мови. Не стане тих, що творять книгу — не стане книги. І тоді не поможе ні

(Докінчення на стор. 3-тій)

ЧЕТВЕРТИЙ КОНГРЕС АМЕРИКАНСЬКИХ УКРАЇНЦІВ

9)

КОМАНДИР ЛАГІДНИЙ ВІТАЄ КОНҐРЕС ВІД РЕЙДУЮЧИХ ВІДДІЛІВ УПА

Від імені командирів і бійців УПА, які рейдом прийшли з терену боротьби з московсько-большевицьким наїзником, тобто з України в Західну Европу, складаю Четвертому Конґресові Американських Українців щирий привіт та бажаю успіхів в його ділових нарадах. Ми, командирі та бійці УПА, на наказ головного командира УПА зі зброєю в руках прийшли на цей бік залізної заслони, щоб серед українського громадянства та чужинецького світу розповідати правду про справжній стан на землях України під сучасну пору.

Сказати слово правди про воюючу Україну, ми зобов'язані перед нашими друзями, що продовжують дальше боротьбу за права і вольності Української Нації, за її національну честь, ми зобов'язані також перед усім українським народом, що в огні і бурі української національної Революції стоїть в затяжнім змагу із своїм смертельним ворогом — червоною Москвою — об'єднаний як ніколи в історії довкруги свого революційного авангарду, збройного рамени Української Повстанської Армії та політичного проводу Української Головної Визвольної Ради.

Ми всі здаємо собі справу з того, що основним завданням української еміґрації у відношенні до воюючої України є ширення правдивих інформацій про стан визвольної боротьби українського народу, про ідеї та цілі українського визвольного руху, та про ролю, яку він відограє як заборолo проти нищівного походу з'єднаних сил воюючого безбожництва та російського імперіялізму, спрямованих на знищення свободи у цілому світі та підкорення його волі можновладцями з Кремля.

Другим завданням є несення моральної та матеріяльної допомоги із засобів самого українського еміґраційного громадянства, та старання виєднати допомогу від політичних чинників вільного демократичного світу.

Конечною передумовою ефективної допомоги воюючій Україні уважаємо потребу тісного духового пов'язання із тими процесами, які проходять на Рідних Землях та позитивна постава до тих революційних формацій, які витворив український нарід в процесі боротьби. На тому місці дозволю собі висловити надії, що всі ухвали та рішення Четвертого Конґресу Американських Українців підуть по лінії саме тих настанов і тим самим він оправдає усі надії, які на еміґрацію покладає скривавлена, але невгнута Україна, та стане поважним кроком вперід на шляху до незмінної мети Української Нації, якій на ім'я Самостійна Соборна Українська Держава.

Є. ВОЛОШИН СКЛАДАЄ ПРИВІТ ВІД ЛІҐИ МОЛОДІ

Після виступів М. Лебедя і Л. Лагідного, предс. Панчук просить до слова „представника воюючої американсько-української молоді", Євгена Волошина, що складає Конґресові короткий привіт від Ліґи Української Молоді Північної Америки, бажаючи йому успіхів в нарадах та запевняючи майбутньому Конґресовому Комітетові дальшу піддержку молоді в його змаганнях допомогти Україні визволитися.

Предс. Панчук просить до слова ще представника Ліґи Української Католицької Молоді, який, проте, не зголошується.

Д-Р КОСТЮК ПЕРЕДАЄ ПРИВІТ ВІД У.Н.РАДИ І ЇЇ ВИКОННОГО ОРГАНУ

Привіт Четвертому Конґресові від Української Національної Ради та її Виконного Органу відчитує д-р Костюк. В привіті від Президії УНРади, підписаному її головою, проф. д-ром Б. Іваницьким, сказано:

Високоповажані Панове:

З нагоди загальних зборів Українського Конґресового Комітету Америки прошу прийняти в імені Президії УНРади сердечний привіт для Президії Комітету і всіх учасників його та побажання повного успіху у працях Комітету.

Ми певні, що ні простори, ні життєві обставини, ні суспільно-політичні погляди не можуть — бо не мусять роз'єднувати й не роз'єднують нас, бо в основних наших завданнях всім нам — українцям світить одна найвища мета — Визволення України й Добро нашого Народу.

І ми з щирим серцем приєднуємося до Вас у тих Ваших заходах, що спрямовані на знайдення й витичення напрямків та здобуття осягів на шляхах нашого Визволення.

З нагоди Ваших зборів просимо прийняти нашу глибоку подяку для американських українців і за ту піддержку, що вони дали її українській політичній еміґрації в Европі — чи то матеріяльною підтримкою тут — у Німеччині, чи то допомогою при переселенні в інші краї.

В привіті від Виконного Органу УНРади, що його підписали голова, Ісаак Мазепа, та заступник голови, Степан Витвицький, написано:

Високоповажані Панове,

Виконний Орган Української Національної Ради вітає всіх учасників Четвертого Конґресу Американських Українців і щиро бажає найкращих успіхів в праці Конґресу на користь нашого поневоленого народу.

Виконний Орган стверджує, що американські українці і зокрема Ваша установа довершили великого діла. Ваша установа привела на терені ЗДА до об'єднання українських людей, що вважають своїм обов'язком активну допомогу нашій визвольній акції. Тим-то Виконний Орган свідомий великої ролі, яка припала Вашій організації в боротьбі за незалежну Україну. Ваша праця сповнює нас почуттям віри в глибокий патріотизм наших заокеанських братів та їх відданість великій справі визволення українського народу.

Цілі Вашої і нашої праці однакові, її характер в дечому відмінний і наші змагання себе посполу доповнюють. Ми не посягаємо по ніяку владу, бо й ми свідомі того, що вона належатиме вільно вибраному народом урядові незалежної Ук-

(Продовження на стор. 4-тій)

„Коляда" на українських скитальців!

Прегарний український прастарий звичай — рік-річно на Святий Вечір ходити з Колядою під вікна сусідських хат, співати „Бог Предвічний народився" і при цій нагоді збірати від господарів датки на найбідніших. Вірні рідній Церкві своїх батьків-дідів, вірні церковній традиції та українським національним звичаям-обичаям, українські жінки й чоловіки в Америці зберігають також обичай Коляди. Українська молодь, що вже народилась на американській землі та має глибокий сентимент до України, як батьківщини її батьків, співає чудові українські коляди, які славляться своєю красою у всьому світі. Нові іміґранти, які приїхали сюди впродовж останніх двох років, співатимуть цього року колядки вже разом з своїми американськими земляками, належачи вже разом з ними до одної американсько-української спільноти. Ці колядки зворушують щороку серця вірних і спонукують їх складати пожертви на найблагороднішу ціль.

Хай цього року гроші, зібрані „Колядою", підуть на поміч українським скитальцям в Европі й спровадження їх в Америку. Хай цього року „Коляда" буде призначена на тих наших найбідніших, якими є українські жінки й чоловіки, старці й діти, які врятувалися від большевицького пекла, перебувають ще в таборах у Німеччині й Австрії та мусять або залишитись в Европі, або ждуть на можливість виїхати до Америки! Інваліди (війни і праці), старці, що не мають найближчої рідні в Америці, хворі й особи, позбавлені прав ДП, — не зможуть нікуди виїхати і треба зорганізувати для них постійну допомогу. Таких осіб-українців нараховують в Німеччині й Австрії округло на яких 5,000 душ. Хто їм поможе, коли не захочуть зробити це ті, що мають найбільший моральний обов'язок зробити це — американські українці?!

800 українських родин в Европі переходить вже виїздові формальности і вони могли би переїхати сюди вже в найближчих тижнях. 800 родин, це — враховуючи жінок і дітей — щонайменше 2,500 осіб. Однак крім них ЗУАДК має змогу дістати затвердження „ашурансів" на дальших 3,000 українських родин, себто на дальших округло 9 до 10 тисяч осіб! До цього часу ЗУАДК спровадив уже округло 15,000 українок і українців до Америки і має можливість спровадити ще дальших 12,000 осіб. Яке величезне добродійство було б це для дальших кільканадцять тисяч українців і яке величезне оживлення внесли б вони в життя американських українці, як надзвичайно скріпили би вони нашу американсько-українську громаду та піднесли вартість її і значення в очах всього американського загалу! Але, щоб 12-000-ам осіб заплатити лише переїзд залізницею з порту до місця призначення, то — рахуючи пересічно по 10 дол. на особу — треба лиш на один цей видаток суми 120,000 долярів! А де всі інші видатки, зв'язані з акцією ЗУАДК?!

12,000 українців в Европі має можливість дістатися до Америки і мріє про свій виїзд сюди. **Хай українські колядники колядують цим разом на своїх земляків, щоб уможливити їм переїхати до цеї вільної країни, де вони могли би розпочати нове життя, може тверде й нелегке, але позбавлене страху за завтрішний день та свобідне від марева большевизму над головою!**

Коли б цьогорічна „Коляда" зібрала бодай частину грошей, потрібних для допомоги українським скитальцям в Европі та на спровадження дальших 12,000 українців до Америки, то це був би величавий живий пам'ятник американських українців, здвигнений їхніми пожертвами у честь любови старого рідного краю та його нещасних вигнанців! Це був би величавий пам'ятник, здвигнений українською громадою в Америці собі самій, бо цим ділом американські українці, і старі і нові іміґранти, доказали би, що Бог Предвічний дійсно живе в їх серцях і натхнув їх серця любов'ю до найбідніших та зрозумінням св'ятого благородного діла — помагати найбіднішим!

Хай усі українські громади, усі низові клітини українських установ і організацій в Злучених Державах, які мають зрозуміння і почуття ваги цієї справи, організують скрізь **Коляду на Скитальців!** Хай дають Концерти Колядок і Щедрівок, хай влаштовують обходи колядників по домах — вони самі знають найкраще, як це зробити. І хай зібрані гроші висилають на скитальців на адресу:

UNITED UKRAINIAN AMERICAN RELIEF COMMITTEE, Inc.

P. O. Box 1661, Philadelphia 5, Pa.

ЗУАДКомітет.

РІДНА МОВА, РІДНА НЕМОВА І ЗАБОРОНЕНИЙ ОВОЧ

(Докінчення зі стор. 2-гої)

політика, ні економіка, ні військо, бо всього того не буде. І коли ви там бувало, та й мабуть те саме й тепер, почуєте: е, що мовляв мова, ви це почуєте від людини, що ту мову дуже добре знає і що ту мову в собі старанно плекає. Навіть не-українці, навіть росіяни — ті, що ще недавно не могли терпіти тієї „собачої мови", сьогодні вони дуже часто тією мовою володіють. Я знав таких росіян і знав їх погляди на цю справу...

І все то разом є силою нашого народу. І всього того не може викорінити ніяка ворожа сила, ніякими підступними хитрощами чи тілесними карами. І саме тому. Саме, що та справа заборонена, що є то овоч якого вкусити можна лише під страхом смерти. Є то такий неписаний закон природи, який знає кожна людина на землі тепер і во всі часи...

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА.

Рефератова Секція ЗУАДК-у працює.

Заходом Рефератової Секції ЗУАДК-у в Филаделфії відбулися в „Горожанськім Клюбі" при вул. Френклина два реферати: Б. Романенчука про сучасну українську літературу на рідних землях та А. Вітушинського про „Всесвітні події й українські визвольні змагання".

П. Вітушинський подав конденсований образ сьогоднішньої політичної ситуації в світі, і на цьому тлі показав конкретними фактами змагання українського народу по цей і той бік залізної завіси. Автор підкреслив, що українсгка еміґрація працює для справи визволення України не досить задовільно; замало працюють українські політичні партії й не єднаються в один фронт проти спільного ворога, але поборюються взаємно в той час, як ворог розкладає громаду своїми підступними засобами.

Після реферату витворилася оживлена дискусія на порушені теми в якій висловлювались нові і давні іміґранти. Було б побажано, щоб давні іміґранти трохи більше цікавилися публичними рефератами, там вони нераз почують багато цікавого для себе.

Літературно-Наукове Товариство в Филаделфії, що недавно організувалося, відбуло свої чергові сходини здоповіддю Яра Славутича про модерну українську поезію. Автор подав коротенькі, але незвичайно влучні характеристики окремих поетів, почавши від перших модерністів „молодомузців", як М. Вороний, Карманський, Пачовський та інші, скінчивши на сучасних визначніших українських поетах. А власне, ще не скінчивши, бо частину доповіді перенесено на чергові сходини; завеликий це матеріял на одне засідання. Характеристику окремих поетів автор ілюстрував уривками з їх творів.

Літературно-Мистецьке Товариство має в пляні дальші того роду доповіді, як напр. про українські літературні угрупування в Україні після 1918 року, сучасна художня проза, модерна поезія в давніших українських поетів та деякі інші. Один з чергових вечорів буде посвячений читанню кращих творів української модерної поезії у виконанні акторів театру під управою В. Блавацького. Зокрема Л. М. Т. має в пляні організувати публичні літературні вечори, присвячені окремим поетам, живучим і неживучим, та інші доповіді на літературно-мистецькі теми, цікаві для ширшої громади.

Учительська Громада, що початково поставила собі була за завдання організувати українські школи для дітей нової еміґрації, почала тепер організувати вечірні курси українознавства, для старших дітей, молоді і дорослих по всіх більших скупченнях українців у Филаделфії. Із заходів організувати хочби початкову українську школу не вийшло нічого, бо громада ще заслаба фінансово на такий подвиг. Нова українська еміґрація тільки що влаштовується і намагається повязати кінці до купи, тимто про приватні украінсгкі школи тимчасом і думати не може. Організація української школи вимагає великих фондів, які дозволили б в першій мірі придбати відповідне приміщення, не говоривши вже про інші речі. Можливо, що спільними силами нової і давної еміґрації це вдалося б зробити, та на жаль ні одні ні другі цією такою дуже важною справою майже зовсім не цікавляться. Хочемо одначе вірити, що за деякий час це зміниться. Та заки щось буде, українська дітвора мусить користати з тих шкіл, які тут є, отже з державних шкіл, де української мови очевидно не вчать, та з приватних, де українознавство займає дуже-дуже мало місця, якщо не говорити про катедрально-парохіяльну школу, а радше тільки завязок школи (дві початкові кляси), де навчанню української мови присвячується таки досить немало уваги. Тут і релігії вчать по-українськи і української мови тощо, але з жалем треба ствердити, що з цієї школи тимчасом користає чомусь дуже мало української дітвори. Саме тому заходить конечна потреба організувати для цих дітей, що вчаться в неукраїнських школах, вечірні українські курси, де діти вчилися б хоч трохи української мови і ще дечого про рідний край. Учительська Громада саме і взялася за цю справу, йдучи назустріч батькам та організуючи три рази в тиждень вечірні лекції (по дві години) для дітей від 8—12 року життя. У власному інтересі батьків і в їх же національному інтересі як українських громадян є користати якнайбільше з цих курсів.

Учительська Громада, як зачуваємо, плянує організувати такі курси теж і по т. зв. „Клюбах", якщо Клюби виявлять охоту й добру волю допомогти в цій справі. Один з перших, і мабуть на тут. терені найстарших, що радо пішов назустріч Учительській Громаді є „Українсько-Американський Горожанський Клюб" при вул. Френклина 847, який не тільки відступив окреме приміщення на вечірні курси — тут будуть проходити і курси для молоді і старших — але й ухвалив деяку фінансову підтримку.

Вписи на вечірні курси в цьому Клюбі ведуться ще далі.

Б. Р.

ПРОТОКОЛ

анкети, скликаної Науковим Товариством ім. Шевченка, Американський Відділ, що відбулася в Ню Йорку, в дні 22 жовтня 1949 р. в приміщенні НТШ.

(Докінчення)

Черговий промовець проф. Петро Ковалів підніс дві головні проблеми в українському культурному житті: збереження наших дітей перед денаціоналізацією та збереження наших наукових сил для дальшої продукції культурних дібр.

Проф. Іван Паливода згідний із закликом д-ра Цегельського щодо конечности допомоги НТШ, але це не зменшує, на його думку, потреби Укр. Культурної Радви, як осередку для різнородної культурної праці, зокрема ж і передовсім для поширення сітки наших шкіл, і то шкіл не по назві українських, але й по суті. Бо нібито українська школа, яка вчить всі предмети тільки по англійськи включно до релігії і Отченашу, є якщо не шкідливою, то бодай зайвою.

Д-р Роман Криштальський з Пітсбурґа енергійно підпер ініціятиву НТШ і вимагав утворення Ради, як заборола проти хаосу в культурній праці нової а інколи старої еміґрації. При цьому висловив ряд цінних думок про наші культурні потреби, серед яких першою наша школа. Українська книжка і молитва, по словам промовця, це заборола проти денаціоналізації.

Д-р Матвій Стахів зі Скрентону звів підсумки дискусії, а зокрема позірних противоріч поміж поглядами д-ра Шлемкевича й д-ра Цегельського, й дійшов до переконання, що між ними немає засадничих різниць. Один пропонує утворити Раду, як центр культурної роботи, другий визнати таким центром НТШ. Всі інші порушені справи неналежать до наради, але до компетенції створеної Ради або НТШ. З уваги на те пропонує зосередити дискусію на основнім питанні: чи творити уповноваження НТШ, яке собі добере до праці представників всіх братських і деяких інших організацій. Цікавими думками про пекучі проблеми нашого культурного життя проф. Стахів закінчив своє слово.

Проф. Кость Кисілевський, директор школи, що веде українознавчі курси вечірні в Ню Йорку, підкреслив, що ініціятива НТШ щодо утворення УКРади є співзвучна з поглядами інших організацій, зокрема Української Учительської Громади в Ню Йорку. Тому ця організація підіпре цю ініціятиву, тим більше, що ми потрібуємо якоїсь установи, яка не дала б денаціоналізуватися нашим дітям й занепадати іншим корисним починам. На прикладі своїх курсів та правних американських приписів виказує, що українська школа може існувати й що можна домагатися від громад, що б вони переняли на себе фінансування наших шкіл. Коли існують в Америці школи жидівські, китайські, польські і ін. з рідною мовою навчання, може й мусить повстати сітка українських шкіл. Крім того громадянство мусить підпомогти НТШ, що б воно створило й вело український музей, бібліотеку, наукову робітню та видавало книжки.

Д-р Лука Мишуга зразу торкнувся основного питання про потребу якогось авторитетного органу, який обдумував би важніші питання нашого культурного життя й праці й висловив думку, що таким органом повинно бути НТШ, яке у важніших справах буде скликувати громадянські наради, як сьогоднішня. Потім перейшов до загальних проблем українського культурного життя в Америці й подав чимало дуже цікавих думок, спіраючись на минулому й сучасному нашої еміґрації в Америці. Переводячи паралелю поміж „ідеалізмом" нових й „реалізмом" давних іміґрантів підкреслив, що реалізм останніх спірається на пятьдесять і більше-літнім досвіді з українською молоддю. Підніс, що денаціоналізаційний процес давніх українських іміґрантів був і є порівнюючи дуже повільний, бо ж зберігалися свідомі українці в третьому а то й дальших поколіннях. Окремо торкнувся промовець питання нашої школи й висновків, які дав довголітній досвід на тому полі. Висловив теж надію, що нова іміґрація допоможе у вдержанню давніх культурних і національних позицій та в їх розбудові.

Проф. Михайло Лисогір як делегат Учительської Громади висловився за утворенням УК Ради, а коли б були, в цьому труднощі за передачею її компетенцій НТШ, яке вело б працю при допомозі представників інших товариств.

Д-р Шлемкевич відповідаючи д-рові Цегельському ясно підкреслив, що УКРада не має кермувати роботою інших товариств ані їм накидати якоїсь роботи, а має бути, як сьогоднішня нарада, свобідним порозумінням самостійних установ. Вона має бути нічим іншим, як тільки українським культурним парляментом, який не противиться ні духові американізму, ні самостійности установ, які до неї добровільно приступлять. Йде про порядок, замість хаосу, не про диктат згори, бо успіхів у праці не запевнить ані тоталізм, ані хаотичний лібералізм.

Проф. Чубатий підмітив, що НТШ само не хотіло б переходити меж своєї наукової діяльности, але в потребі мусить стати до загально-корисної праці в інших ділянках культурної роботи.

Д-р Цегельський на закінчення дискусії підкреслив, що уважає кращим передати провідне становище в нашім культурнім житті НТШ, але не противиться проєктові резолюції, яку поставив до одобрення д-р Стахів, а саме: 1. Нарада вважає утворення УКРади загально-американського характеру за потрібне та 2. Нарада доручує НТШ виробити проєкт організації УКРади й передявити його до схвалення на черговій нараді. Приявні одноголосно одобрили цю резолюцію й на цім анкета закінчилася.

НА ПРЕСОВИЙ ФОНД „СВОБОДИ"

Пожертви, надіслані на цю ціль, як теж добровільну доплату до передплати „Свободи", потверджуємо з подякою проголошенням в цій рубриці.

Ліста: ч. 37.

Відділ:		Жертва:
	Йосиф Литвин	$ 3.00
	В. Чередарчук	1.25
	Стефан Мілян	1.00
	Іван Князький	1.00
50	Михайло Маковський	2.00
158	Іван Корпова	2.00
168	Іван Лопушанський	1.00
168	Стефан Космина	1.00
168	Дмитро Дячишин	1.00
168	Антін Запотічний	1.00
168	Григорій Геба	1.00
168	Григорій Дячишин	1.00
168	Мирон Дячишин	1.00
179	Іван Паращак	2.00
206	Микола Гладик	2.00
221	Микола Козак	2.00
221	Василь Фрицин	2.00
221	Ілія Коцур	2.00
221	Микола Водянський	2.00
221	Йосиф Федун	2.00
221	Ілія Дубовий	1.00
233	Theodore Yazek	2.00
233	Eugene Utrysko	2.00
239	Іван Ваврик	2.00
288	Мартин Сагайдак	2.00
293	Інж. Іван і Софія Тимчишин	3.00
296	Steve A. Sakal	1.00
325	Когут Петро	1.00
341	Боднарчук Василь	2.00
383	Лука Сарабун	5.00
432	Стасина Петро	2.00
464	Д. Недошитко	5.00
476	Павло Заяць	2.00

ЖЕРТВИ НА ПРАЦЮ УКРАЇНСЬКОГО КОНГРЕСОВОГО КОМІТЕТУ.

На цілі Конгресового Комітету жертвували:

Шікаго, Ілл.: Ліґа Американців Українського Походження $10, І. Іванчук $10; інж. С. Куропась, інж. Дячишин, Д. Хоркавий по $5; Г. Масник, д-р Несторович, Й. Скірник по $3; д-р Пруц $2; п. Бяла, інж. Ромель по $1.

Бруклин, Н. Й.: Цибрівський з 25-літного ювілею подружжя пп. Отенбрайн $16.25; пп. Захарчуки $25; Т. Джус, Т. Зазуляк, М. Чайка, С. Манилич і М. Жменяк по $5; Г. Агрес, І. Драган, і А. Сітка по $2; В. Чічко $1.

Бетлегем, Па.: п. Васильців від Зєдиненого Комітету Бетлегем $20.

Амстердам, Н. Й.: п. Чучман з Листопадового Свята та збірка підчас звіту $73.60.

Вунсакет, Р. І.: Розалія Вецал з Листопадового Свята $25.

Ґрейт Медовс, Н. Дж.: Е. Дудяк з Листопадовго Свята $10.

Сиракюз, Н. Й.: А. Яворський з Листопадового Свята $80.

Жирард, Ог.: І. Кравець $5.

Дітройт, Миш.: Т. Виничук з 25-літного ювілею подружжя пп. Батрин $20.

Клівленд, Ог.: А. Бурко від 14-го Відділу Союзу Українок $10.

Тейлор, Па.: В. Кіщак від 193 від. УНСоюзу **$10.**

ТЕАТР-СТУДІЯ
під мистецьким керівництвом ЙОСИПА ГІРНЯКА

В СУБОТУ, 17. ГРУДНЯ 1949
В САЛІ ПАРАХІЇ СВ. ЮРІЯ, 217 E. 6th STRRET

Генрик Ібсен:
„ПРИМАРИ"
Драма на 3 дії. Переклад Микола Понеділка.
Постава: Ол. Добровольської. Оформлення сцени: Е. Блакитного.
Початок у год. 8. вечора.
Квітки продаються у: Книгарня Сурма на 7 вул. Крамниця Надія 7 вул. ч. 76. Укр. Кооператива, 7 вул. ч. 76.
Слідуюча прем'єра Театру-Студії 31. грудня і 1. січня: „ЗА ДВОМА ЗАЙЦЯМИ", політична сатира на 4 дії.

НАЙКРАЩИЙ РІЗДВЯНИЙ ДАРУНОК
ДЛЯ ДІТЕЙ ЦЕ РІЧНА ПЕРЕДПЛАТА НА „МІЙ ПРИЯТЕЛЬ"

A FINE CHRISTMAS GIFT is a year's subscription to "MY FRIEND"
A lovely Christmas card with your name and address will go with the Christmas issue.

КАРТКА ЗАМОВЛЕННЯ
До: MY FRIEND, 49 Kennedy St., Winnipeg, Man., Canada.
Залучаю $1.50 на цілорічну передплату „МОГО ПРИЯТЕЛЯ" в дарунку для:
Імя дитини ____________
Адреса ____________
Моє імя ____________
Адреса ____________

НАД ОЗЕРОМ
Оповідання з американського життя
написав С. КОТИК
Сторін 109. — Ціна 75 ц.
Замовлення враз з належитістю слати до:
"SVOBODA"
P. O. BOX 346
JERSEY CITY 3, N. J.
З Канади треба платити тільки американською валютою

УВАГА! — SCRANTON, PA.
КОНЦЕРТ Української КАПЕЛІ БАНДУРИСТІВ
під мистецьким керівництвом ГР. КИТАСТОГО
відбудеться в годині 8:00 ввечорі
В СЕРЕДУ, дня 28-го ГРУДНЯ (Wed. Dec. 28, 1949)
Central High School Auditorium, Washington Ave. & Vine St.

Classified Advertising

FOR CLASSIFIED ADS CALL:
Worth 2-3056
2-3057
2-3058

KNIGHTS CASTLE Imported Metal Soldiers & Groups. Representing All Countries. Also General Toy Line. 997 First Ave. (54th St.). PL 3-1020.

GIFT PARCELS TO WEST GERMANY
Shipped Under the Marshall Plan from Warehouses in Bremen Free to the House.
10 Lbs. Lard Gov't Inspected ... $2.95
37 Lbs. Lard Gov't Inspected ... $7.45
20 Lbs. Sugar Granulated $2.35
5 Lbs. Pure Cocoa in Tin $3.25
Fully Insured. All Charges Included. Complete Price Lists to (Marchal Plan Countries) and All of Europe.
GRAMERCY SHIPPING CO.
2 W. 20th St., N. Y. WA 9-6339
24 Hour Telephone Service.
More than 100,000 Gramercy Packages Shipped & Received in Perf. Condition.

ШИРОКІ ПЛЕЧІ

Щоб не ширилось непорозумінь: тут не про чужі широкі плечі протекції, а таки про наші власні.

Під час евакуації Відня, 1945 р., я бачив на Західному залізничому двірці сцену: від ваґону до ваґону поїзду бігав якийсь німчисько, і, під милий Біг, прохав пасажирів впустити його до середини. Він заклинав їх на свої заслуги на фронті, на своє каліцтво, на почуття спільноти („фольксґемайншафт"). Під напором таких патріотичних слів сезам одного переповненого ваґону відчинився і вдоволений „фольксґеноссе" опинився в середині. Швидко в ваґоні пішла переорганізація і скорочення фронтів, внаслідок чого новому пасажирові дістався „лебенсравм", який міг помістити ще з двох-трьох фронтових інвалідів.

Через декілька хвилин до дверей вагону постукав якийсь вояк. Очевидна річ, свіжий пасажир зірвався на ноги першим. Він щільно притиснувся до дверей вагону, зробив широкі плечі і відкривши віконце в дверях, ґукнув:

— ...Чи вам повилазило, що тут голці нема де впасти? „Аллєс безецт!" — всі місця зайняті...

Віч-на-віч з такою сценою, я подумав тоді за англійським філософом:

— Слава Богу, що моя спільнота не така!

Але чи справді, під цим поглядом, у нас інакше?

Практика рятування наших скитальців з Европи виставляє найкраще свідоцтво нашим допомоговим комітетам, живим людям, що працюють у них і тим багатьом спонзорам, що на своєму конті добрих діл мають уже спроваджену, одну, декілька, чи й більше скитальних родин. Але решта?...

Чи кількасот тисяч наших земляків на цьому континенті не роблять широких плечей в вікнах своїх порожніх „румів", щоб доказати, що в них нема місця для сестер-братів з нібидорогого „старого краю"?

Аналогія згаданої сцени в вагоні стає ще пристайніша в відношенні до свіжої іміґрації. І тут є благословенні вийнятки, але і тут більшість не в порядку: люди, що ще вчора самі були надворі і грозили показати, „як вони спроваджуватимуть", сьогодні роблять широкі плечі й кричать:

— Неможливо! Нема місця...

А тимчасом дорогий час проходить, аплікації використовуються чужими — для своїх земляків. Швидко можливість спровадження наших людей минеться й тоді ми, по-своєму, вдаримося об поли:

— Та чому ж ми швидше не діяли?!... Десятки тисячів наших найкращих людей могли бути між нами, творити наше громадське життя — а тепер пропало...

...Чи маємо ждати аж такого фіналу? Він неминуче гряде, коли ми — замість широких плечей еґоїзму — не виявимо широкого серця українського ближнього-громадянина.

О. Сип.

ЧЕТВЕРТИЙ КОНГРЕС АМЕРИКАНСЬКИХ УКРАЇНЦІВ

(Продовження зі стор. 2-гої)

раїни. *Ми бажаємо тільки виконати ті завдання, які накладає на нас, як політичну еміграцію, почуття обов'язку і почуття відповідальности перед майбутнім України і ми хочемо тільки нашим трудом служити щасливому майбутньому України.* Ми певні в тому, що, так як досі, наша діяльність буде проходити в найповнішій гармонії з Вами та що день української волі застане нас в одностайній лаві побідних борців, що досягли своєї найвищої мети.

З нагоди Четвертого Конґресу Американських Українців Виконний Орган УНРади дозволяє собі пригадати ті невідкладні завдання, які стоять перед нашою еміґрацією взагалі і зокрема перед УНРадою, що створена для об'єднаної і консолідованої акції всіх дієвих українських політичних сил. Не треба Вам доказувати, що сучасна напружена міжнародня ситуація вимагає нашої належної підготови до великих подій, що можуть настати. Ця підготова має йти в двох напрямках: по лінії внутрішньої і закордонної політики.

Одно з головних завдань, які ставить собі УНРада, це слідкувати і впливати всіма можливими способами й засобами на розвиток життя в нашій пригнобленій Батьківщині. З цим тісно зв'язана підготова наших сил до праці на всіх ділянках політичного, адміністративного, культурного і господарського життя в майбутній українській державі. Виконний Орган УНРади бере на увагу, що в разі воєнного конфлікту нова руїна і спустошення може ще тяжче постигнути наш Рідний Край. З огляду на це тим більше мусить напружити свої сили наша розсіяна по всім світі еміґрація на підготову відповідних кадрів людей, щоб помогти Україні після її визволення якнайшвидше відновити своє господарство та відродитися політично і культурно.

Виконний Орган УНРади має вироблені пляни для праці в сьому напрямі і певен, що при жертвенній допомозі нашої патріотичної еміґрації поставлені завдання — підготови наших внутрішніх сил для державної праці удасться виконати.

Само собою, одною з головних передумов успіху української визвольної праці є політична консолідація нашої еміґрації на основі взаємного довір'я, пошани і толеранції. Виконний Орган УНРади доложить усіх зусиль, щоб усунути зайві і нераз несуттєві розходження в нашому громадському житті на чужині, та вірить, що не вважаючи на всі тимчасові труднощі політична єдність українців, розселених в різних країнах світа, буде здійснена на добро української справи.

Не менше відповідальні завдання стоять перед Виконним Органом УНРади по лінії закордонної політики. Виконний Орган УНРади з задоволенням стверджує, що, на загал, чужий політичний світ поставився до УНРади позитивно і прихильно. Ніяка окрема політична група не може мати в світі того довір'я і впливу, що сконсолідовані в УНРаді українські дієві сили, на чолі з Виконним Органом. Чужий політичний світ (преса, визначні державні мужі, діячі культури і т.д.) бажають мати систематичні і правдиві інформації про український рух і про стан українського життя в Україні та за її межами. Для цього Виконний Орган УНРади провадить діяльність політично-інформаційну і є в постійних зв'язках з політичними центрами інших народів, поневолених Сов. Москвою. Не сміє нігде бракувати українських представників — на різних міжнародніх політичних, господарських і культурних з'їздах та конференціях! Українська проблема має бути відповідно заступлена в світовій пресі, в науці та в політичному і суспільному житті.

Ми довзоляємо собі звернути увагу всіх учасників Конґресу на ці завдання, що їх ставить Виконний Орган УНРади, і на ті небезпеки, що неминуче виникають, якщо б ми цих завдань не виконали.

Виконний Орган УНРади вважає, що Четвертий Конґрес Американських Українців належно оцінить теперішню світову і українську ситуацію, та зі своєї сторони зробить все для того, щоб праця УНРади могла розвиватися нормально й успішно, так, як цього вимагає інтерес визвольної боротьби нашого народу.

Нехай живе вільна Самостійна Соборна Україна!

(Дальше буде)

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

БАЙОН, Н. ДЖ. — Тов. ім. Тараса Шевченка, від. 281, повідомляє своїх членів, що **річні збори** відбудуться в пятницю, 16. грудня, точно в годині 8. ввечір, в У. Н. Домі, 33-35 Вест 19. ул. Просимо прийти на означений час, бо маємо дуже важні справи до полагодження. Буде звіт уряду і контр. комісії. — І. Довгань, предс.; С. Кебало, кас.; Л. Бачинський, секр.

ЛОНҐСТАВН, О. — Бр. св. Арх. Михаїла, від. 140, повідомляє всіх своїх членів, що річні збори відбудуться в неділю, 18. грудня, зараз по Сл. Божій, в церковній галі, 526 Вест Рейн Еве. Всі члени повинні прийти на ці збори, бо буде звіт і вибір уряду на 1950 рік та інші важні справи. — С. Роган, предс.; І. Кравець, секр.-кас.

ГЕМТРЕМК, МІШ. — Місячні збори Тов. Згода, від. 20, відбудуться в неділю, 18. грудня, в годині 2. пополудні, в Укр. Хаті, 2240 Ґрейлінґ. На цих зборах буде вибір уряду на 1950 рік, тому просимо всіх членів прийти на ці збори. Котрий член не прийде на збори, буде покараний згідно зо статутом. — Й. Прихідко, рек. секр.

ШІКАҐО, ІЛЛ. — Збори Бр. св. О. Николая, від. 106, відбудуться в неділю, 18. грудня, в годині 12-тій вполудне, в Домі Від. УНС, 845 N. Western Ave. Просимо членів і членниць прийти на ці збори та вирівняти свої залеглі довги. Просимо тих нових членів, що мали платити минулого місяця, а не заплатили, прибути на ці збори і заплатити, так будуть прийняті в члени. — За уряд: Й. Коцовський, предс.; М. Попіль, кас.; Г. Дацьків, секр.

ДЕНБУРИ, КОНН. — **Річні збори** Бр. св. О. Николая, від. 381, відбудуться в неділю, 18. грудня, в годині 2. пополудні, в домі предс. Йосифа Вовка, 20 Сомерс ул. Просимо всіх місцевих і позамісцевих членів прийти на час, бо маємо багато важних справ до вирішення, як рівнож вибір уряду на 1950 рік. Неприявний на цих зборах урядник підлягає карі 1 дол., а член 50 ц. — Й. Вовк, предс.; С. Сверюк, кас.; М. Маркевич, секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й. — Тов. Запорозька Січ, від. 117, повідомляє всіх місцевих і позамісцевих членів, що **місячні збори** відбудуться в суботу, 17. грудня, в годині 8. ввечір, в церковній галі, 28 Іст 7. вул. Просимо всіх членів прийти на означений час, бо є багато справ до полагодження. Довгуючих членів просимо вирівняти свої вкладки при кінці року. — Уряд.

ПАЛМЕРТОН, ПА. — Бр. св. О. Николая, від. 369, повідомляє всіх своїх членів, що **річні збори** відбудуться в неділю, 18. грудня, в год. 4:30 пополудні, в гали церковній. Просимо всіх членів явитись на означений час, бо буде звіт за цілий 1949 рік і вибір уряду на 1950 рік. Напоминаємо ще раз довгуючих членів зплатити свої вкладки до кінця цего місяця. — Климишин, пр.; Новацький, кас.; М. Куба, секр.

ТРЕНТОН, Н. ДЖ. — Тов. Вільні Козаки, від. 116, повідомляє своїх членів і членниць, що **річні збори** відбудуться в неділю, 18. грудня, в годині 3. пополудні, в українській глаї, 824 Аделейн ул. На деннім порядку буде звіт уряду і контрольної комісії з цілого 1949 року, вибір уряду на 1950 рік і інші важні справи. Присутність всіх членів і членниць є конечна. Кампанія приєднування нових членів удалася з надвишкою. З новим роком зачнемо нову кампанію, тому обовязком є кожного члена і членниці взяти участь з урядом в організуванні нових членів. На цих зборах буде збірка на пресовий фонд „Свободи". Довгуючі члени хай вирівняють свої залеглости до кінця року. — За уряд: М. Скурняк, предс.; М. Думанський, кас.; П. Стадник, секр.

МІЛВІЛ, Н. ДЖ. — **Річні збори** Тов. Запорозька Січ, від. 347, відбудуться в неділю, 18. грудня, в годині 1. пополудні, в гали де звичайно. Прсимо всіх членів прийти та вислухати звітів контр. комісії і урядників з цілорічного діловодства та вибрати уряд на 1950 рік. — С. Патен, предс.; С. Пелехатий, кас.; Г. Тимчій, секр.

КАРНЕҐІ, ПА. — **Річні збори** Тов. ім. Тараса Шевченка, від. 384, відбудуться в неділю, 18. грудня, в год. 2. пополудні, в гали церковній, 220 Джесуп ул. Буде цілорічний звіт і вибір уряду на 1950 рік, тому потреба вимагає, щоб кожний член хоч раз на рік явився на збори і по змозі бодай по одному новому членові привів. — За уряд: І. Головатий, предс.; З. Чайка, кас.; М. Лепіцький, секр.

ПЕРТ АМБОЙ, Н. ДЖ. — **Річні збори** Бр. св. О. Николая, від. 104, відбудуться 18. грудня точно в годині 3. пополудні в гали У. Н. Дому. Просимо всіх членів прийти на ці збори, де буде звіт уряду і контр. комісії та вибір уряду на 1950 рік. — За уряд: М. Вітів, предс.; М. Зельвак, секр.

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА. — Тов. ім. Івана Франка, від. 83, повідомляє своїх місцевих і позамісцевих членів, що **річні збори** відбудуться в неділю, 18. грудня, в годині 1. пополудні, під ч. 847 Н. Френклин ул. Обовязком кожного члена є прийти хоч раз на рік на річні збори, де почуєте звіт контролі і виберете уряд на 1950 рік. — За уряд: М. Кончак, предс.; О. Бабак, кас.; С. Чорномаз, секр., 1242 W. Tucker St., Philadelphia 33, Pa.

АСТОРІЯ, Л. АЙ. — **Річні збори** Бр. св. О. Николая, від. 5, відбудуться в суботу, 17. грудня, в годині 7:30 ввечір, в гали У. Д. Г. Клюбу, 31-14 — 30 Еве. Просимо всіх своїх членів і членниць прийти на збори. Буде звіт уряду і контр. комісії та вибір уряду на 1950 рік. Просимо довгуючих членів заплатити свій довг. Хто має приятелів, котрі ще не є членами УНС, просимо привести їх і вписати в члени. — За уряд: М. Ґалан, предс.; Г. Василик, кас.; П. Варнич, секр.

БРОНКС, Н. Й. — **Річні збори** Тов. Любов, від. 298, відбудуться в суботу, 17. грудня, в год. 8. ввечір, в церковній галі, 1745 Вашинґтон Евец Входиться фронтовими дверми. Сповніть свій обовязок і прийдіть хоч раз в рік на річні збори. — В. Морозович, секр.

ВІЛКС-БЕРІ, ПА. — **Річні збори** Бр. св. О. Николая, від. 99, відбудуться в неділю, 18. грудня, зараз по Сл. Божій, в гали парафіяльній. Пригадуємо членам, що це є останній місяць в році, тож щоби всі члени постаралися вирівняти свої залеглости. — Уряд.

АНСОНІЯ, КОНН. — Збори Тов. ім. А. Бончевського, від. 10, відбудуться в неділю, 18. грудня, зараз по Сл. Божій, в гали парафіяльній. Просимо всіх членів прийти на ці збори, бо буде вибір уряду на 1950 рік. — За уряд: С. Глива, предс.; В. Глива, секр.

ПРОВІДЕНС, Р. АЙ. — Тов. ім. Т. Шевченка, від. 73, повідомляє, що **річні збори** відбудуться в неділю, 18. грудня, в годині 2. попол. Взиваємо усіх членів прийти на збори, вирівняти залеглости з кінцем року, вибрати уряд на 1950 рік. Наш відділ не приєднав члена в минаючім році. Також знаходиться він позаді щодо пресового фонду Свободи. Було б дуже пожаданим явитися на збори і щось в тих справах зробити. Збори відбудуться в домі секретаря. — Уряд.

ДЖЕРЗІ СИТІ, Н. ДЖ. — Тов. Українська Січ, від. 170, повідомляє, що збори відбудуться в неділю, 18. грудня, в год. 6. ввечір, в У. Н. Домі, 181-183 Fleet St. Обовязком є кожного члена прийти вирівняти свої вкладки за цей рік. — І. Грабар, секр.

МІЛВІЛ, Н. ДЖ. — Тов. ім. Стефана Мельничука, від. 331, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що **річні збори** відбудуться в неділю, 18. грудня, в годині 2. пополудні. Просимо всіх членів прийти на ці збори і вислухати річного звіту уряду і контр. комісії та вибрати уряд на 1950 рік. — М. Ключка, предс.; П. Чопек, кас.; А. Романюк, секр.

НЮАРК, Н. ДЖ. — Тов. Калина, від. 459, повідомляє своїх членів і членниць, що **річні збори** відбудуться в неділю, 18. грудня, в годині 3. пополудні, в Українській Централі, 180 Вілйем вул. Обовязком є кожного члена і членниці прийти на ті збори, бо є дуже важні справи до рішення як і також вибір уряду на 1950 рік. — Г. Біленький, предс.; А. Буган, кас.; А. Бордун, секр.

ГАРТФОРД, КОНН. — Повідомляємо членів Бр. св. Ів. Хрестителя, від. 277, що **річні збори** відбудуться в неділю, 18. грудня, в годині 1:30 пополудні, в церковній галі на Волнот стріт. Є багато справ до полагодження і буде вибір уряду на наступний рік, тож обовязком членів є прийти на ці збори. — За уряд: Н. Хорнав, М. Курдина, С. Федірко.

НЮ ЙОРК, Н. Й. — Повідомляємо всіх членів Тов. Дністер, від. 361, що **річні виборчі збори** відбудуться в суботу, 17. грудня, год. 7:30 ввечір, в шкільній Авдиторії св. Юра, 217-19 Іст 6. вул. Просимо усіх членів прийти на збори і вибрати собі уряд на 1950 рік. — За уряд: Н. Левкович, предс.; І. Шемен, кас.; П. Кучма, фін. секр.; С. Левко, рек. секр.

ПЛЕЙНФІЛД, Н. ДЖ. — **Річні збори** Тов. ім. Івана Франка, від. 372, відбудуться в неділю, 28. грудня, в годині 3. пополудні, в домі 122 Ліберти ул. Просимо всіх членів і членниць прийти хоч раз в рік, бо маємо багато справ до полагодження і буде вибір уряду на 1950 рік. Довгуючі члени повинні вирівняти свої вкладки. — І. Головка, предс.; В. Реновець, кас.; Й. Ярема, секр.

ПОСМЕРТНА ЗГАДКА

Дня 1. грудня 1949 року, в копальні золота зістав забитий

СТЕПАН ШУМЕЛЬДА,

член 446 відділу У. Н. Союзу в Кіркленд Лейк, Онт., Канада.

Покійний приїхав до Канади із скитальщини в 1948 році. Походив із села Бушковичі, пов. Перемишль, Зах. Україна. Полишив в смутку дружину Катерину і чотири-річного сина Тараса.

Похорон відбувся 4-го грудня при великім здвизі людей і при участи гр.-катол. священика. — В. Н. П.!

Д. Фенюк, секр.

ПОШУКУВАННЯ

Пошукую **СЕМЕНІВ АНДРУХА** з с. Гробова, пов. Камінка Струмилова, який виїхав до U.S.A. ще перед 1-шою світовою війною. **КОВАЛЮК ІВАН** з с. Лянерівка, пов. Камінка Струм., тепер в: **Heidenau, Kr. Harburg, DP Camp, Germany.**

Пошукую сестру **ТЕРЛЕЦЬКУ ПЕТРОНЕЛЮ** з села Лібухова, повіт Добромиль, яка від 1942 року перебувала в Авґзбурґу. Хто знає про неї, або вона сама, прошу зголоситися на адресу:
ІВАН ДОВГАНЮК,
2594 St. Olga St., Cleveland 13, Ohio

Пошукую брата **МИКОЛУ КОСТЮКА**, сина Івана, із села Гериня, повіт Долина.
KOSTIUK IVAN
3780 DeBullion St.
Montreal, Que., Canada.

Чи Ви є вже членом Українського Народного Союзу? Якщо ні, то памятайте, що Вам неможливо обійтись без забезпечення, а найкраще і найпевніше забезпечення дасть Вам Український Народний Союз!

КОЛЯДИ
— і —
ЩЕДРІВКИ
—: на :—
РІЗДВО ХРИСТОВЕ
— і —
БОГОЯВЛЕННЯ
з додатком пісень страстних, воскресних і інших пісень церковних.
Ціна 85 центів.
Замовлення враз з належитістю слати до:
"Svoboda"
P. O. Box 346
Jersey City, N. J.

КОМАР! журнал гумору і сатири
Купуйте! Ціна одного числа 15 центів
в Канаді й Америці
Передплачуйте! Річна передплата..$3.00 півріччна.......$1.75
виходить 1-го і 15-го кожного місяця
в Англії й Австралії річно 25 шіл., поодиноке число 1 шіл.
в інших країнах, рівновартість 3 амер. доларів.
„Комаря" видає Ф-ма І. Тиктора в Вінніпеґу
Адреса: „Комар" Box 3597 St. B. Winnipeg, Man. Canada
Хто Комаря читає, завжди радість має!

РІЗДВЯНІ КАРТКИ

Висилати Святочні Картки на Різдво до рідні і знайомих — це старий звичай. Замовляйте отже тепер ці гарні Святочні Картки з українськими різдвяними побажаннями у формі книжечки з ковертою
Ціна одної картки 15 цнт., 12 за $1.50.
Замовлення враз з належитістю слати до:
"SVOBODA"
P. O. BOX 346, JERSEY CITY 3, N. J.
З Канади треба платити тільки американською валютою.
П. С. Щоб оминути опізнення просимо залучувати моні-ордер разом з замовленням.

УКРАЇНСЬКІ СТІННІ КАЛЕНДАРІ НА 1950 РІК
• У гарних кольорах
• Календаріюм друковане українською мовою
• Свята означені читким червоним друком
Ціна 30 ц. один
На C. O. D. не висилаємо.
Належитість треба посилати разом із замовленням.
ОСІНЬ НА ФАРМІ
[ ] Фарма
[ ] Дівчинка збирає цвіти
[ ] Хата, навколо цвіти
[ ] Дівчинка з псом
[ ] Гарний вид фарми. Діти, кури свині, пес
[ ] Діти їздять на санках у зимову пору
[ ] Слава во вишних Богу
[ ] Наталка Полтавка
[ ] Тайна вечеря
[ ] Матір Божа Неустаючої Помочі.
[ ] Святе семейство
[ ] Фарма. Діти годують качки
[ ] Зимовий вид
[ ] Христос добрий пастир
[ ] Серце Ісуса Христа
[ ] Діти, що їх ангел стереже
[ ] Серце Пресвятої Діви Марії
[ ] Свята Родина
[ ] Гарний вид фарми
[ ] Дитина в ліжку, ангел охороняє
[ ] Різдво Христове
[ ] Св. Николай роздає дарунки дітям
[ ] Гетьман Мазепа
[ ] Our Lady Fatima
Замовлення слати на адресу:
"SVOBODA"
P. O. BOX 346
JERSEY CITY 3, N. J.

Comfortable air conditioned
Lytwyn & Lytwyn
UKRAINIAN FUNERAL DIRECTORS
801 SPRINGFIELD AVENUE, NEWARK, N. J. and IRVINGTON, N. J.
Essex 5-5555
OUR SERVICES ARE AVAILABLE ANYWHERE IN NEW JERSEY

ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

Занимається похоронами В BRONX, BROOKLYN, NEW YORK І ОКОЛИЦЯХ
129 EAST 7th STREET
NEW YORK CITY
Tel. ORchard 4-2568
BRANCH OFFICE & CHAPPEL:
707 PROSPECT AVENUE
(cor. E. 155 St.)
Bronx, N. Y.
Tel. MElrose 5-6577

ІВАН БУНЬКО
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
заряджує погребами по ціні так низькій як $150
ОБСЛУГА НАЙКРАЩА.

JOHN BUNKO
Licensed Undertaker & Embalmer.
437 E. 5th ST., NEW YORK CITY.
Dignified funerals as low as $150.
Telephone: GRamercy 7-7661.

ТАРЗАН, ч. 2238. Ніта пробує допомогти.

Коли ніч запала, малпочоловік перестав кидатися по кімнаті. Вичерпаний зі сил, він поклався на тапчані.

Уночі Тарзанова будова й чудова сила помогли йому позбутися наслідків лікарства.

Коли він збудився, його ум став ясним.

На нього гляділа з-за крат прегарна Ніта.

Коли вона завважала, що Тарзан опритомнів, вона обережно дала йому знак рукою.